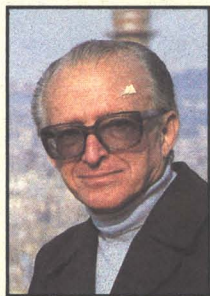

EL DAVANTAL DE

Em crida l'atenció que en aquests moments d'alarma econòmica mundial es parli de tantes possibles causes i es guardi silenci sobre la que em sembla més determinant.

Allò de la mantega i dels canons

S'ha perdut la discreció entre veïns de planeta, i cada país es fica amb l'endeutament contret pels altres, adoptant uns aires de xafarderia que esgarrifren. Tothom es veu amb cor de denunciar culpes alienes (una mica com allò de la palla a l'ull del proïsme i la ignorància de la biga a l'ull propi), i hi ha una mena de satisfacció generalitzada a l'hora de poder dir que els Estats Units paguen el fet de viure «per damunt de les seves possibilitats». Hi ha qui preveu —com a remei urgent— una dosificació severa de les importacions, recomanant ara un augment de les exportacions. Sembla una caiguda cap al facilisme, una badada, perquè com que es propugna com a panacea universal, passarà que si tots importen menys, el que cadascú es proposi d'exportar toparà amb serioses barreres a casa dels altres. Tothom s'afanyarà a voler vendre molt i a comprar poc.

Es sorprenen que gairebé ningú no es refereixi a les enormes despeses que, a més d'ésser de les més elevades, són de les més absurdes. S'emparen sota l'ampul·losa etiqueta de defensa nacional i resulta que en un món tan petit com el nostre —cada vegada ens adonem més de la seva petitesa— tots els Estats es volen defensar. De qui? Encara que no se sàpiga ben bé com respondre a aquesta pregunta, la qüestió és

armar-se fins a les dents. I això sí que tots els països ho fan «per damunt de les seves possibilitats». Ara: és un tema delicadíssim, perquè encara que només s'abordi en el terreny de les idees, es corre el perill de ferir un estament molt susceptible, els enfadaments del qual són temibles. D'altra banda, és un comerç que es revesteix de volada patriòtica sense renunciar a fer-hi grans negocis. Especula amb un material que es fa vell abans d'estrenar-se i exigeix una caríssima renovació constant.

Una prestigiosa personalitat lligada a l'anomenat miracle japonès, en preguntar-li un entrevistador occidental a què es devia la prosperitat del seu país, respongué que una de les seves causes principals (probablement la més important) era haver perdut la guerra. Els vencedors van imposar-los la renúncia a qualsevol temptació bèl·lica, els prohibiren de rearmar-se i els permeteren, tan sols, un exèrcit de simple aparença marcial, utilitzable, sobretot, en vistoses desfilades de carrer per celebrar efemèrides. Gràcies a això, el Japó va dedicar totes les energies, tota la seva capacitat productora i tots els seus recursos a crear riquesa, fins a convertir-se en una potència econòmica capdavantera.

Es interessant de remarcar que els tres grans perdedors de la Segona Guerra Mundial, Alemanya, Itàlia i el Japó, figuren actualment entre els països més pròspers i, en canvi, el gran vencedor, els EUA, travessen una crisi que pot tenir serioses conseqüències. Però no es pot negar que tenen l'armada, l'aviació i els exèrcits més poderosos de la terra. Em ve fatalment a la memòria allò de la inanitat que representa, per a ells, poder-ne tirar un bon tros a l'olla.

El mal és que ningú no aprofita la lliçó, almenys per ara. Sembla que una de les coses que se'ls ha ocorregut als americans per eliminar la competència japonesa, és que es tornin a armar agressivament, que tornin a somiar (com si fossin truites) en poderosos exèrcits imperials.

P E R E C A L D E R S